

TRYGG I FJELL

FOS SUNNHORDALAND
NINA TURØY OG MARIANNE CALLAN GJERSTAD

LANDSBYTANKEN

- It takes a village to raise a child

VI MÅ

- Vi må bli enige om hva mobbing er
- Vi vet at vi har mobbing
- Vi vet ikke alltid hvem som er utsatt for mobbing
- Vi vet ikke alltid hvem som utøver mobbing
- Vi har tre parter; utsatt, utøver og tilskuer
- Vi må forstå at mobbing er et samfunnsproblem og ikke bare et skoleproblem
- Mobbing blant barn blir til konflikter blant voksne.

HVEM JOBBER VI SAMMEN MED?

- Elever
- Foresatte
- Ansatte i bhg og skole
- Frivillige i idrett (Nest-Sotra og Nordre Fjell)
samt idrettsrådet
- Barnevakten
- Kirken (konfirmasjonsundervisningen)

HVA HAR VI GJORT?

- Kompetanseheving
- Ressurspersoner
- Beredskapsteam
- Økning i antall saker

HVA HJELPER IKKE?

- Kjeft
- Å si unnskyld
- «Det holder med forebygging»

Kunnskap og systematisk jobbing med forebygging, avdekking, håndtering og etterarbeid hjelper.

Med mobbing eller plaging forstår vi psykisk og/eller fysisk vold rettet mot et offer, utført av enkeltpersoner eller grupper.

Mobbing forutsetter et ujevnt styrkeforhold mellom offer og plager, og at episodene gjentas over tid.

Olweus & Roland 1983; Smith 2005

"Mobbing handler om et ønske om å såre

- dette følges opp med en sårende handling
- det er ubalanse i maktfordeling
- det er repeterende
- man har en urettferdig bruk av makt
- noe som er til glede for utøver og til sist
- en følelse av undertrykkelse hos mottaker".

Rigby 2006

"Mobbing av barn og unge er handlinger fra voksne/og eller barn og unge som hindrer opplevelsen av å høre til, å være en betydningsfull person i fellesskapet og muligheten til medvirkning.«

Ingrid Lund 2017

"Mobbing er konkret. Mobbing kan ikke prates vekk eller bortforklares. Den som blir mobbet er ikke i tvil om hva som skjer. Mobbing handler om å bli gjort ensom av andre. Om at noen tar den tryggheten du trenger for å fungere. Om at noen tvinger andre inn i et liv der krefter og tanker som skulle vært brukt på å leve, i steden blir brukt på å overleve".

– Frithjof Jacobsen - journalist VG (VG Nett 08.11.2014)

MEKANISMER

- Oppløsning av ansvar i grupper.
- Psykologisk distanse
- Legitimering
- En av ti står opp for en som blir utsatt for mobbing
- Hva gir mobbing til den som utøver det?

NOEN KONSEKVENSER

- PTSD (Idsøe 2014)
- Hyppigere forekomst av selvmordstanker
- Somatiske plager som; anspenhet, hodepine, muskel og skjelettproblemer, søvnvansker, konsentrasjonsvansker og skolevegring.

KONSEKVENSER AV Å UTØVE

- En opplevelse av at det gir gevinst å utøve negative handlinger
- Proaktive mobbere kan bli utstøtt når de blir eldre
- De som utøver mobbing er overrepresentert i kriminalitetsstatistikken
- Ulik utvikling for gutter og jenter i forhold til framtidsutsikter

ERFARINGER

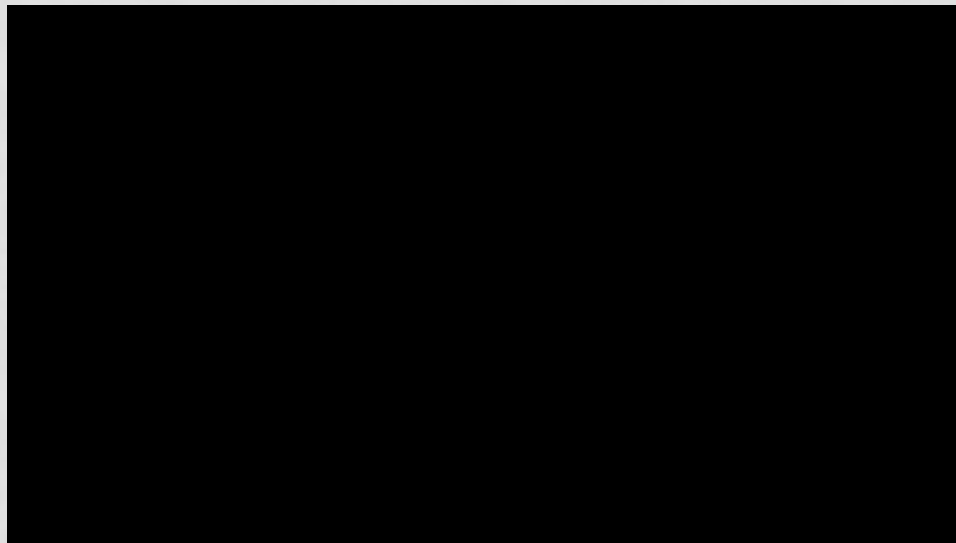
- Kommunikasjon barnehage-hjem
- Kommunikasjon hjem-hjem
- Dem kompliserte avdekkingen
- Samtalene som forblir kjeft
- Når viser vi våre holdninger og når er det tid for handling?
- Bruk av vedtak og tiltak
- Inkluderende tiltak

Når alt håp er ute er det dumt å være inne.

REFLEKSJON

BARN MÅ LÆRE Å ORDNE OPP SELV

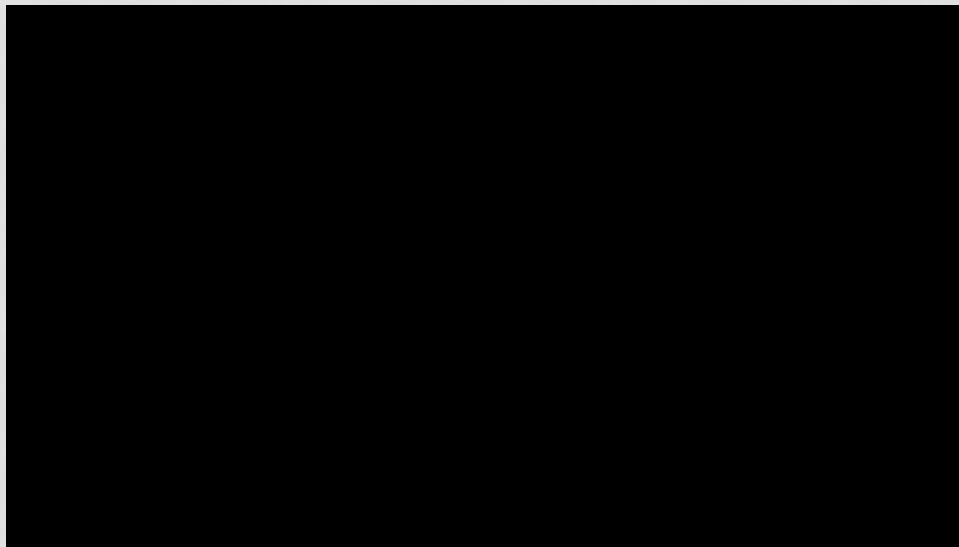

En forskningsrapport utarbeidet av Universitet i Agder, Sørlandet sykehus og Kristiansand kommune for Foreldreutvalgene for barnehager (FUB) og grunnopplæringen (FUG), slår fast at mobbing er et problem også i barnehagen.

- Ny forskning viser at ca to barn i hver barnehage blir mobbet.
(barn som systematisk ble avvist og utestengt fra lek av de andre barna.)
- Samtidig mener én av fire voksne at fokuset på mobbing i barnehagen er overdrevet.

VOKSENROLLEN

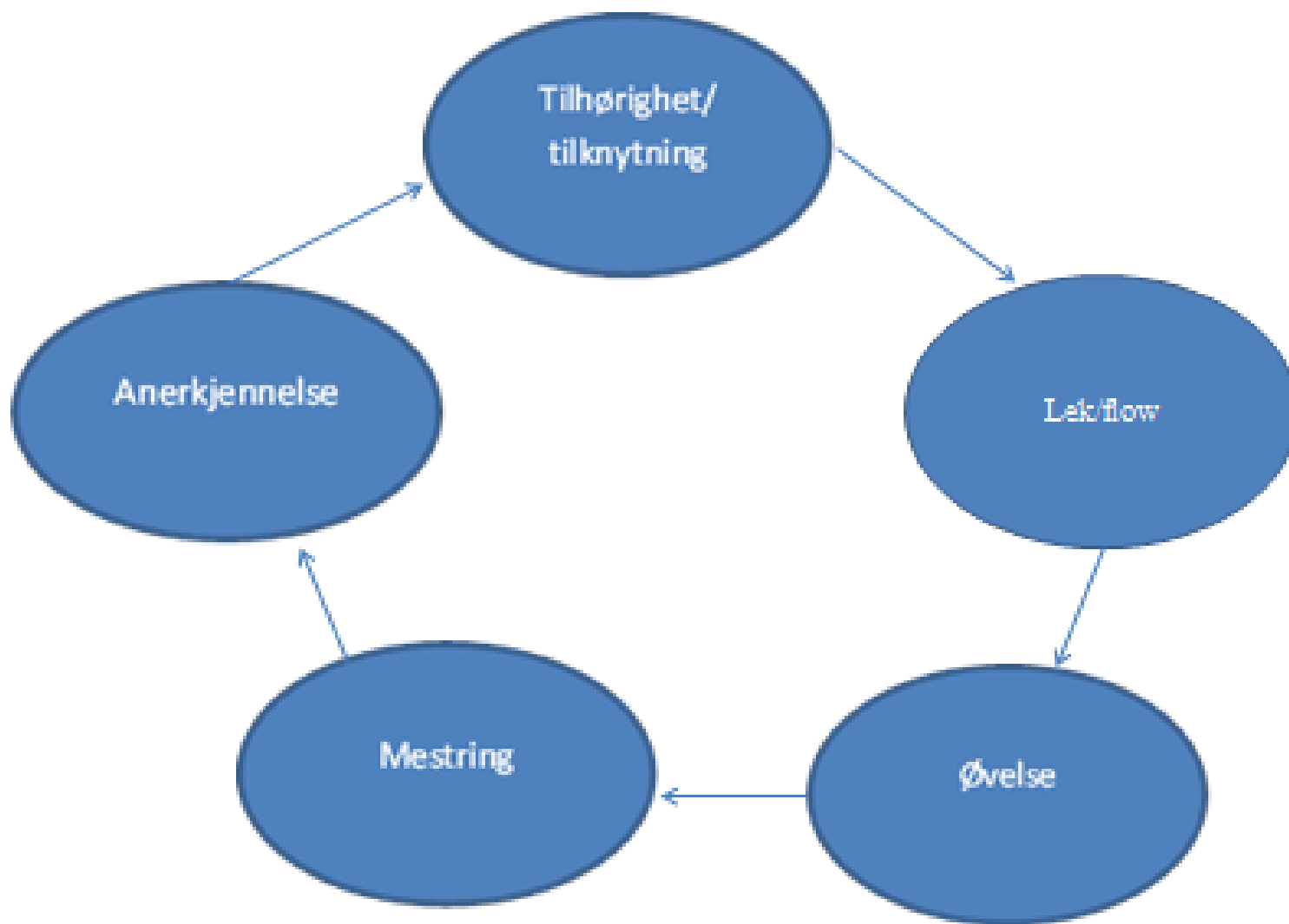

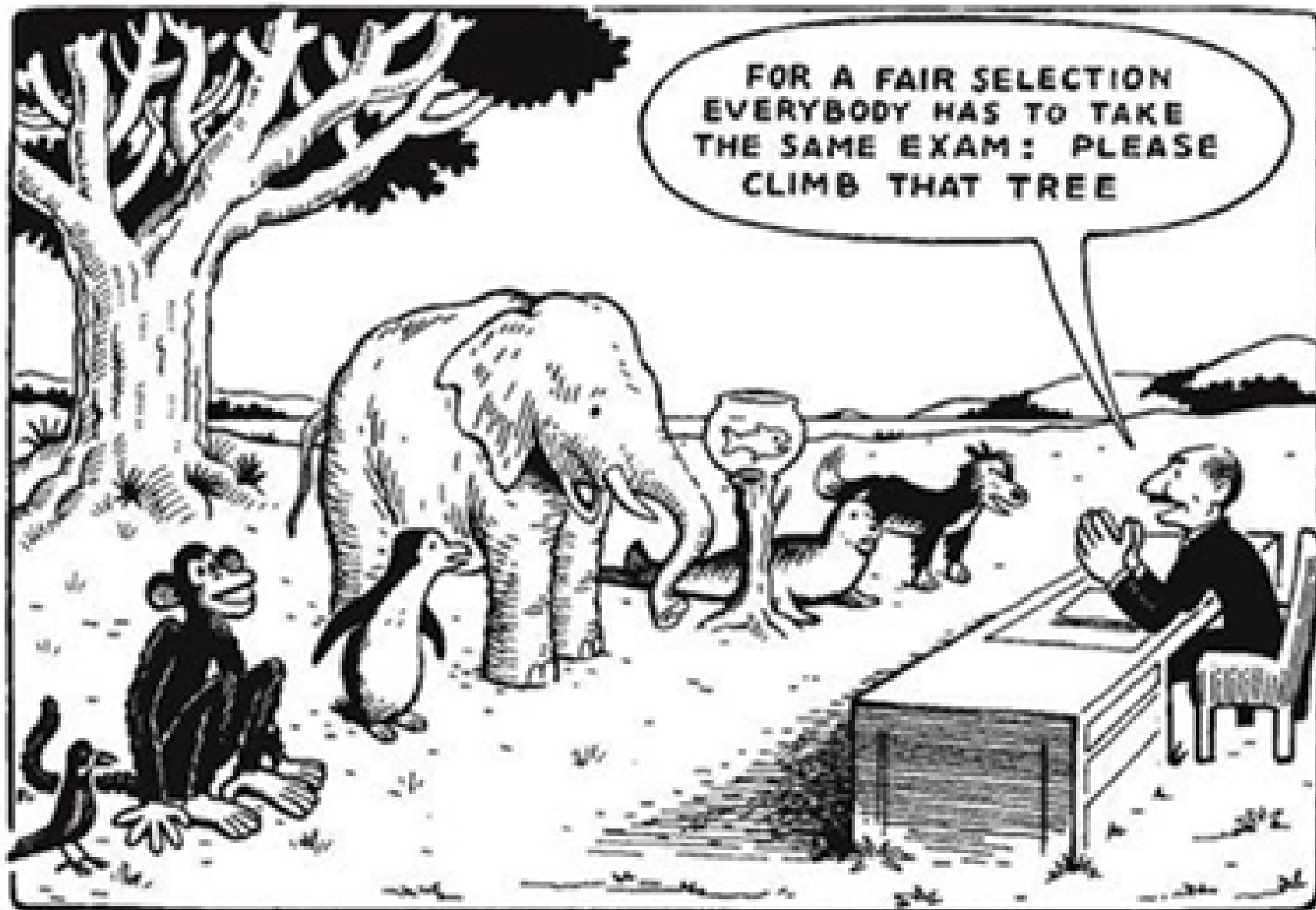

VOKSENROLLEN

- Mobbingen startet lenge før jeg begynte på skolen. Den begynte i barnehagen. De voksne så liksom bare forbi det hele og sa at jeg bare måtte ta igjen. Men jeg var så redd at jeg hadde ikke sjans til å gjøre noe som helst»
(Eivind 18år)

FØLGE MED

GRIPE INN

VARSELE

UNDERSØKE

TILTAK

DOKUMENTERE

- Aktivitetsplan

Voksenrollen:

- Hvem vil du være? Hva må du gjøre for å bli den voksne?
- Hva gjør du, og hva kan du gjøre, for å skape mer glede i barnehage hverdagen?
- Hvordan møter du barnets følelser i konfliktfylte situasjoner?
- Hvordan bidrar du til at barn som gjør noe dumt, ikke føler de er dumme?

HOLDNINGER SOM HINDRER VOKSNE I Å GRIPE INN:

- Har ikke tid
- Det går nok over...
- Rollene skifter jo....
- Barn bør lære å ordne opp selv...
- Han/hun har jo litt skyld i det selv
- Det blir bare verre hvis vi blander oss inn..
- Nytter jo ikke med de foreldrene.

Refleksjon

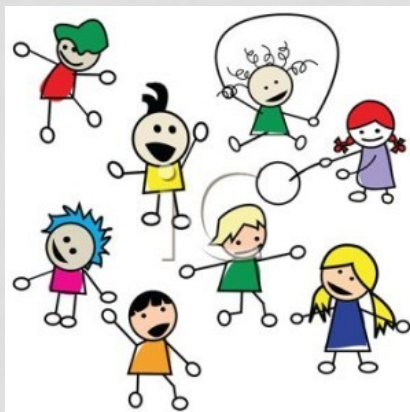
En kollega tar hardt i et barn etter gjentatt beskjeder, og sier med sint stemme nå er det nok du har å høre etter når jeg snakker til deg.

Hva gjør du?

TRE KJERNEPUNKTER

- Lek og vennskapets betydning
- Holdninger til barn i barnehagen
- Handlinger i møte med barn i barnehagen

Det er ikke gitt at alle barn automatisk inkluderes i leken og får venner i barnehagen.

Det kan oppstå fenomener som sosiale hierarkier og streving etter å bli akseptert, erting, avvisning av enkeltbarn og konfliktløsning der den sterkeste rett hersker.

DEN TYDELIGE VOKSNE:

- Den tydelige voksne overser ikke når barn ikke er grei med hverandre. De griper inn og handler.
- Den tydelige voksne er lojal mot de regler som er bestemt.
- Den tydelige voksne vet at han/hun er rollemodell for barna i måten han/hun er mot både foreldre, kollegaer og barna.

DEN TYDELIGE VOKSNE

- Den tydelige voksne baksnakker ikke barn, foreldre eller kollegaer.
- Den tydelige voksne er like opptatt av kroppsspråk som av ordene som blir sagt, både sin egen og barnas.
- Den tydelige voksne gjør feil noen ganger, men vet når han/hun gjør det, ber om unnskyldning der det er nødvendig, og lærer av sine feil.

NOEN KJENNETEGN

- Blir ikke sett av de voksne i barnehagen.
- Blir negativt definert av de voksne i barnehagen.
- Flere av barna har språk/kommunikasjonsvansker
- Flere av barna har vansker med kompetanse i lek.

Barn kan være kreative når de avviser eller ignorerer barn de ikke vil leke med. Noen ganger kan de si direkte at barnet ikke får være med.

Andre ganger kan de finne på forklaringer som at det ikke er plass til flere i leken, at det for eksempel bare er de med joggebukse som får være med, eller de kan bare overse eller overhøre det barnet sier.

Forebygging av mobbing må handle om at personalet må forstå betydningen av sin egen væremåte i møte med barna, og de må ha kompetanse og overskudd til å kunne gjøre noe med det.

Barn i barnehagen er ikke så opptatt av de ulike formene for mobbing. Deres hovedfokus er utestengelse fra lek (Monks & Smith, 2006).

Derfor blir lekens betydning og de voksnes rolle og syn på lek avgjørende i forebygging av mobbing.

DEN VANSKELIGE AVDEKKINGEN

Frk. A., som hr. S. ser hende

Frk. A., som frk. B. ser hende

Kva me ser avhenger
av mange faktorar

(Bisgaard 1999, s58)

Interesser
Alder
Utviklingstrinn
Dagsform

Fagleg perspektiv
Val av instrument

Frk. A., som lille Svend ser hende

Frk. A., som hr. P. på vej til tandlægen ser hende. (Efter Punch)

DEN VANSKELIGE AVDEKKINGEN

En god avdekking er roten til alt godt. En avdekking består både av en fase hvor man observerer og en fase hvor man undersøker ved hjelp av spørsmål. Her får man en oversikt over barnas forståelse av situasjonen. Observasjoner krever noe planlegging og litt øvelse. Innledningsvis kan det være greit å si noe om hvilke typer observasjoner man kan se for seg:

- 1) Observasjoner ved oppstart av aktiviteter.
- 2) Observasjon i lek
- 3) Observasjon i utetid
- 4) Observasjon ved overganger

TO UTFORDRINGER

1. Det du ikke ser fordi du ikke vet hva du skal se etter.
2. Det du ser, men ikke vet hva du skal gjøre med

DU SER DET IKKE FØR DU TROR DET.

VERKTØY AVDEKKING

- www.tryggifjell.no/

Siri er ganske aktiv i sine forsøk på å bli inkludert, selv om hun omtrent alltid får nei. Måten de andre svarer “nei” til henne på er kraftig og kontant. Noen bruker også “sinte blikk” i tillegg. Siri blir negativt definert av de voksne som “ei som alltid er frempå”, eller ofte “lager bråk”.

Etter å ha blitt avvist mange ganger i løpet av en dag kaster Siri sand på en annen gutt, og blir sendt bort av en ansatt. Siri er etnisk norsk, og har dårlig språk.

TILTAKSPLAN FOR SIRI

LEK SOM HÅNDTERING

- Flere tiltak eller faktorer enn lekegrupper som til sammen virket fremmende på samhandlingen og barnas relasjoner i leken.
- To faktorer som utpekte seg som spesielt gunstige:
 - Rammefaktorene
 - De andre barna og voksne

- Barnas vansker i leken gir seg uttrykk på ulike måter.
- Noen av barna har en veldig forsiktig tilnærmingssmåte, mens andre krever å få bestemme og dominere leken de gangene de får tilgang til den.
- Barna kan gi opp i å prøve å få være med

- Hjelp til å etablere et miljø og en ramme rundt sin samhandling.
- Samme barna og den samme voksne som samhandlet over tid.
- De kunne da bruke tid på å bli kjent med hverandre og gradvis bygge opp relasjoner og øve seg på å få til gode leksituasjoner.

- Lekegruppen gir oversikt, struktur og trygghet.
- I lekegruppene kan de samhandle over tid uten at de stadig blir forstyrret og distrahert av andre barn, voksne eller oppgaver som ellers stjeler mye oppmerksomhet.
- Fokus på glede og begeistring
- Nytt lekemateriell, ideer?

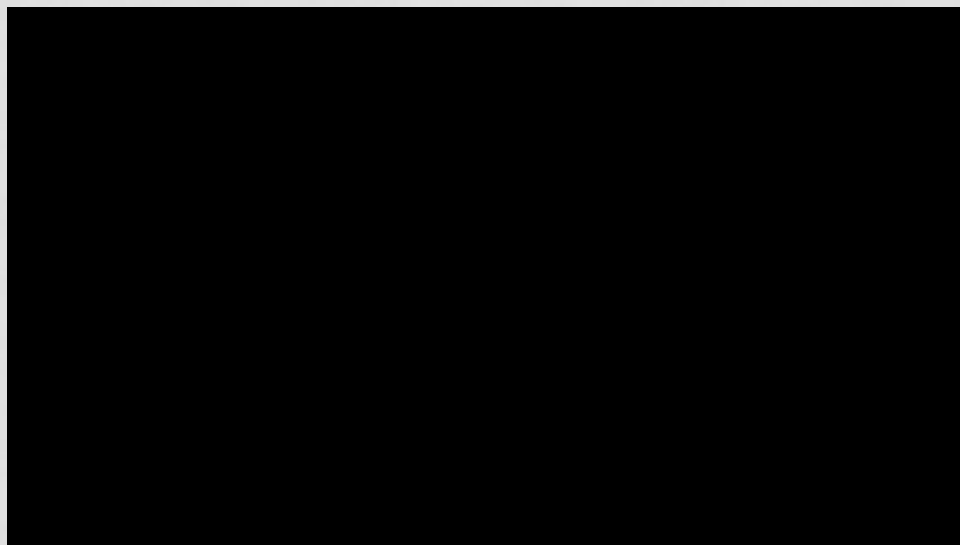
- Barn kan ofte finne hverandre ved å ha felles erfaringer.
- Den voksne deltageren er svært viktig i alle lekegrupper.
- Riktig dose støtte
- Sensitiv til barns behov
- Få barn inn på sporet igjen
- Gi nye leke erfaringer

Hva trenger barna:

- Noen trenger å inkluders.
- Noen trenger å lede mer.
- Noen trenger å la seg lede.
- Noen trenger leke strategiars.
- Noen trenger trygghet

KUNNE-VILLE-VÅGE

- Takk for oppmerksomheten.

<https://www.facebook.com/tryggifjell/>

RESSURSER

- Tryggifjell.no
- Facebook
- Beredskapsteam
- Konferanse

REFLEKSJONER HOS DE VOKSNE

- Er vi voksne anerkjennende og støttende overfor barnas egne initiativ, eller mer preget av å gi beskjeder, formidle egne tanker og å kontrollere at barna
- Følger reglene som er satt?
- Blir alle barn sett? Eller er det noen som alltid blir sett og hørt mens andre gjerne blir oversett?
- Er det slik at noen barn stadig får positiv oppmerksomhet, mens andre ofte er gjenstand for negativ oppmerksomhet. Med andre ord? Ser du (vi) lett bare det positive ved enkelte barn og hovedsakelig det negative ved andre?
- Har det blitt et mønster i at det er lettere å tro på bestemte barns forklaringer i fht konflikter og hendelsesforløp enn andres?
- Er det slik at alle de voksne tar initiativ til å snakke med og finne på ting med alle barna, eller er det de samme barna dere helst prater med, og de samme dere helst tar kontakt med?
- Har du (vi) større tålmodighet med, og evne til å følge opp enkelte barn, mens andre raskere blir avbrutt?

REFLEKSJONER HOS BARN

- Tenk deg at du ber en venn leke med deg, og de svarer nei.
- **HVA VILLE DU GJORT?/HVA KAN DU SI**
-
- Tenk deg at du vil bli kjent med et nytt barn i barnehagen?
- **HVA VILLE DU GJORT? /HVA KAN DU SI**
-
- Tenk deg at du har lyst å sykle, og en annen har hat sykkelen lenge.
- **HVA VILLE DU GJORT? /HVA KAN DU SI**
-
- Tenk deg at et barn i barnehagen erter deg hver dag.
- **HVA VILLE DU GJORT? /HVA KAN DU SI**
-
- Tenk deg at et barn slår deg (kanske barnet er yngre)
- **HVA VILLE DU GJORT? /HVA KAN DU SI**
-
- Tenk deg at et annet barn kaller deg baby fordi du leker med bamser.
- **HVA VILLE DU GJORT? /HVA KAN DU SI**
-

